

GIÁ BÁN	
ĐÔNG-PHÁP	NGOÀI-QUỐC
Một năm - 1.000	1.500
Sáu tháng - 2.000	3.000
Ba tháng - 1.500	2.000

Nhân báo phải trả tiền trước.
Thư và mandat gửi cho M. TRẦN ĐÌNH-PHIÊN, Ai đàng quảng cáo việc riêng xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Chịu nhiệm vụ in và bán
HUYỀN - THỨC - KHANG
Quán - 17
TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

ĐIỀU-KHẢN
Đường Đàng-Ba, Đàng
Giấy phép số 82
Quay thép: TIẾNG-DÂN - Đàng

Lấy sức mà phục người ta, không bằng khiến cho người ta vui lòng mà tin phục.
(Mạnh-Tử)

DEPOT LEGAL
INDOCHINE

CÀM-TU'ÔNG Ở BẮC-KỲ VỪA RỒI

Đôi với những việc Biên-dộng

(Tiếp theo)

Nguyên nhân chung về cuộc biến loạn đại khái như bài trên đã nói.

Nay xét riêng về việc lĩnh lập. Về việc quản lĩnh thì người ngoài không rõ tình hình, song có mấy cơ này:

1) Phạm lĩnh bản xứ đi đâu cũng thuộc dưới quyền quan Tây thống suất, ngôn ngữ đã không thông, gặp vị quan hiền lành, biết tiết độ thì có lòng tin phục, bằng gặp vị quan không thể tiết độ thì sinh mỗi bất bình, chất chứa mỗi ngày mỗi ít gặp có dịp gì thì tung ra ngay, (như chuyện đầu thuộc tộc Hà-thành cùng chuyện khởi nghịch Thái-nguyên v. v.).

2) Trong một đám lĩnh, quan Tây chỉ cầm quyền thống trị, còn ngoài ra quân, đội, cai, bếp, thì do trong lĩnh theo vị thủ mà đốc suất việc này việc nọ: trong việc sai bắt hoặc có chút gì thiên vị bất công, tự trung không khỏi có kẻ thù hiềm, ghen ghét, nhân chuyện nhỏ mà gây rạn nứt đàng nọ kia.

3) Ai cũng có bà con giống họ láng xóm; một mình ra đi lĩnh, dù có biết thủ phận an thân, mà những lời kêu van than phiền của bà con, thỉnh thoảng vắng vắng bên tai: Người này bị kiện thưa mà quan nha hà hiếp, người kia vì xâu thuế mà lòng lý gông cùm, kẻ nọ vì lĩnh nghi mà bị giam bị tội; nghe những tiếng bi thảm ấy, không sao người lòng mà nghĩ vợ nghĩ con, gặp ai khuyến-khích làm việc gì, nghe há được tấm lòng nất ức, thì đánh liếm mà nghe theo. Đã có mỗi bất bình chưa sẵn như thế, gia đình ảnh hưởng nước Nga nước Tàu, cứ theo luồng gió thuận mà thổi vào, thì trách nào không sinh ra những cuộc rắc rối. Ấy trong lĩnh mà có mỗi bất bình, đại loại như thế.

Nay thì tấn tướng ấy vừa họ lớp, chánh-phủ đã thi cách đối phó nghiêm trọng mà làm cho yên lòng. Đã thế luật quan sự hành động, thì những việc giết người đốt nhà, đập phá bắt bớ là đều không tránh khỏi, đầu kẻ lương thiện mà ở chung quanh nơi vùng biên loạn ấy, cái họa «lửa thành ao cá» (lửa thành ao cá cũng phải óm lòng mà chịu. Tuy vậy, tai bay vạ gió, non sông đáng ghi kiếp hạc trùng, (2) mà hàng nạt ở tan, sấm sét không thương gì ông kiến, những bạn khởi loạn, mưu làm mình chịu, không cứu gì ai biện hộ, song thứ người mà tướng tượng

cái cảnh khổ nổi sâu của bọn lương dân ở mấy nơi mà đã trải qua cái nạn biến loạn ấy xem ra thế nào?

Phàm ở trong thôn quê mà có sự phòng nhân ngã ngựa được, là thứ trộm cướp lật vật kia, đến như những bọn có đủ khi giới đồ đảng thì đi tới làng nào xóm nào lật nhào những người lương thiện cũng không dám chống cự, đi báo quan thì quan chưa đến mà họ kéo đi hoặc hãm dọa này nọ, đến khi nhà ra sự gì, quan quân tới dẹp, lại buộc tội cùng cho làng xóm rằng «dùng giặc, thông giặc». Những kẻ có đồng mưu nhập đảng phải tội đã đành, mà bao nhiêu những nhà lương thiện cũng mang cái vạ lây, ngày không cơm ăn, đêm không nhà ngủ, đã đói khổ mà không biết nương núp vào đâu, tình cảnh rất là bi thảm. Người xưa tả cái cảnh tiêu điều mấy nơi sau khi bị trận giặc phá có mấy câu rằng:

« Ông già suy bệnh ở thôn quê,
« Trái qua trận giặc nghĩ mà ghê,
« Cây dâu đun củi gạo xong trời,
« Con cháu đương binh đi chẳng về.»

Đọc đến bài thơ này, tưởng người hữu tâm, ai cũng phải sa nước mắt!
X. T. T.

MUỐN THÌ ĐƯỢC
(Muốn làm đều hại người có khó gì)
Người ở đời với nhau, mình muốn giúp ai một việc gì thì phải lo công tốn của mà chưa chắc cứu giúp được, còn muốn làm đũa hai người thì thật dễ, câu nói «muốn thì được» (vouloir c'est pouvoir) có lẽ chuyên chỉ về việc tôn nhân, mà không phải về việc ích nhân bao giờ. Ở tỉnh Thanh-hóa, gần bờ đê Nông-giang, ai phá hoặc xoi bờ đê thì bị tù hai năm. Vì thế những nhà có ruộng gần bờ đê, thỉnh thoảng có kẻ thuê hiềm cho ai đi đầu gi, ban đêm họ lên ra xoi bờ đê cho nước chảy vào ruộng người ấy, thế là người ấy bị tù. Ngoài ra nào ruộng lộn, thuộc phiên lộn cũng thế. Gần đây về vụ truyền đơn ở Trưng-kỳ, nghe như cũng không khỏi có người bị vạ oan theo cách nói trên. Sự vụ hãm đê thì người bị vạ bầm khó lòng tránh được. Không rõ những người làm đũa đê đó, có ích lợi gì cho mình không.

Uẩn đời

SAU MÃY CUỘC BIÊN-ĐỘNG Ở BẮC-KỲ

HỘI-ĐỒNG ĐỀ-HÌNH XỬ VỤ YÊN-BÁI

Cuộc thăm án

Hồi 8 giờ sáng ngày 28 Février các Hội-viên Hội-đồng Đề-hình vào phòng. Quan Chủ-tịch báo giải các bị cáo nhân vào và tháo xích ra cho họ. Đoàn viên Lục sự Staller, tuyên đọc bản cáo trạng bằng Pháp-văn buộc tội những người bị cáo, rồi viên Thông ngôn lại dịch bản cáo trạng ra Quốc ngữ cho những người bị cáo hiểu rõ.

Đọc bản cáo trạng xong, thì quan Chủ-tịch Poulet Osier bắt đầu hỏi những người bị cáo. Quan chủ tịch hỏi rất vắn tắt rõ ràng, chỉ hỏi về các tội phạm của những người bị cáo, và chỉ cho trả lời trong phạm vi ấy thôi.

Những người bị cáo cả binh lính lẫn người thương, phần nhiều chối, hoặc khai là bị ép phải theo, để rồi cho các tay đứng đầu trong bọn. Duy có Cao-văn-Quyết linh khố đỏ ở Yên-bái, Đặng-văn-Lương làm ruộng ở Xuân-lung, Đặng-văn-Hợp, tổng sư ở Xuân-lung, Đặng-văn-Tiếp làm ruộng ở Xuân-lung, Ngô-hải-Hoàng cai khố đỏ ở Yên-bái và Nguyễn-thanh-Thuyết cai khố đỏ ở Yên-bái hoặc thú nhận cả hoặc thú nhận một đôi phần, nhất là Hợp, Thuyết, Hoàng nói một cách hăng hái lắm. Thuyết và Hoàng nhận tội âm sát mấy viên quan quân.

Hỏi xong thì trạng sư Piton do tòa cử ra, đứng giây cái cho mấy người bị cáo.

Lời cãi của Trạng sư Piton

Trạng sư Piton nói rất cảm động. Đại khái nói rằng: Tôi là người Pháp mà lại đi cãi cho một bọn người Annam phản đối lại người Pháp, thì chẳng khỏi có người sẽ bảo là tôi chỉ coi qua chuyện, nhưng không, vì rằng theo luật nước Pháp thì bao giờ cũng lấy sự công bằng mà xử cho các tội nhân.

— Trong việc này, tôi chú ý nhất là: Phần nhiều những người thường làm loạn đều quân làng Xuân-tang, tự-trung cũng có kẻ là thủ phạm mà cũng có kẻ là làng phạm bị người ta xui dục, rồi do nệ dạ, không nghĩ kỹ mà sa đung. Trong bọn binh lính khởi loạn cũng thế, có kẻ đứng đầu, có kẻ thì bó buộc mà phải theo, hoặc vì sợ, hoặc vì một lẽ riêng gì không rõ. Đối với những kẻ đứng đầu, thì nên trừng trị đã đành; còn đối với kẻ đứng phạm, sa đung, bị bó buộc, thì tưởng nên khoan dung là phải.

Trong khi Trạng sư nói, quan Chủ-tịch Hội-đồng Đề-hình cũng tỏ ra vẻ cảm động.

Trạng sư nói xong, thì viên thông ngôn Duverrier dịch vắn tắt các lời cãi ra Quốc-văn. — Các bị cáo nhân nghe xong, kể thì ra đáng sợ hãi, kể thì ra vẻ hối hận, cũng có người lộ ra nét mặt cảm động. . . .

Lời nói thêm của những người bị cáo

Nghe Trạng sư cãi xong, quan Chủ-tịch Hội-đồng Đề-hình hỏi những người bị cáo còn có điều gì để cãi tội mình thì cho nói.

VŨ-ĐÌNH-GUẾ vẫn khẳng khái một mực kêu oan.

CAO-VĂN-QUYẾT. — Xin tòa xét cho, tôi đối nạt u mê, đi lính chỉ trông mẫn khóa mà về cùng cha mẹ vợ con. Chẳng qua những việc này là chúng bắt buộc tôi oan lầm, xin các quan minh xét.

PHAN-CAO-KIẾN. — Tôi bất đắc dĩ mà phải vắng lời.

ĐẶNG-VẬP-LƯƠNG. — Tôi vì nghe Toàn rú mà vào, khi vào rồi thì phải theo kỷ luật, nghĩa vụ phải theo như thế. Hôm xảy ra việc biên động, họ bắt buộc tôi phải đi Yên-bái. . . .

ĐẶNG-VĂN-HỢP. — Tôi vào V. N. Q. D. Đ. mới được mấy tháng này, nghĩa là từ hồi tháng tám do Ngoc - Tinh tuyên truyền, cũng không phải là tự tôi gây ra việc bạo động này. Đây là do Nguyễn-khắc-Nhu ra lệnh và lệnh ấy từ Trưng-vương lãnh bộ đưa đến. Nếu ở tay chúng tôi thời chưa xảy ra việc này, chúng tôi còn đợi đó năm, ba năm nữa mới dám khởi sự.

ĐẶNG V. CHƯỚC. — Bị người bắt ép.

NG. THANH THUYẾT. — Tôi phải tuân mệnh lệnh người trên sai xuống, không làm thì chết!

ĐẶNG V. TIỆP. — Bắt được tôi ở một nơi xa trại lính. Nếu tôi định bắn quan Thiệu-tá Lê Tacôn thì tôi bắn được rồi, nhưng khi ấy tôi chỉ bắn chỉ thiên thôi. . . .

NGÔ-HẢI-HOÀNG. — Tôi là người An-nam, tôi phải làm hết nghĩa vụ một người dân Annam. Khi Ngoc Tinh tuyên truyền có giới thiệu rằng làm như thế là có ích cho dân Annam, vì vậy mà tôi theo.

ĐẶNG-ĐÌNH-TÍNH. — Tôi thất là không thiết các việc này, bắt vào thì vào, bắt làm thì làm, không vào không làm cũng bị giết.

NGUYỄN-VĂN-HỒNG. — Tôi thất khi bắt được không có súng ống gì, những người làm chuyện giết lầm mà thôi. . . . Và tôi là lính Annam, không bao giờ tôi lại giết người An-nam.

BUI-VĂN-BỘT. — Địch không phải tôi bắn vào lính ba-trui. . .

BUI-VĂN-HỢI. — Họ bắt tôi đứng gác thì tôi phải đứng gác thôi thì không có lòng theo họ. . . .

NGUYỄN-THẾ-KHOÁT. — Thân tôi yếu hèn, thất là không biết gì, họ bắt vào thì phải vào, không phải là tự ý tôi.

NGUYỄN-VĂN-THÍNH. — Các công việc tôi đều có làm cả, nhưng tôi làm đây cũng như ông Nguyễn-khắc-N. v. ; đương khi còn khát nước, có người cho nước thì ắt là phải uống. . .

Buộc tội

Những người bị cáo vừa mới khai xong thì tòa tạm hoãn để luận tội. Sau mấy phút tòa lại ra họp. Viên Lục-sự đọc các tội mà Hội-đồng Đề-hình buộc cho mọi người, rồi viên Thông-ngôn lại dịch lời buộc tội cho những người bị cáo nghe. Một vài người bị cáo còn có ý muốn xin nói nữa, nhưng quan Chủ-tịch không cho nói. — Cai Hoàng, một người trong bọn bị buộc tội nặng, có đứng lên nói cỡ mấy câu:

« Thưa các quan, nước Đại-Pháp đã đem chúng tôi ra xử trước Hội-

đồng Đề-hình, vậy xin cho chúng tôi nói cho bà lòng rồi đây đầu có bản thì bản. . . .

Nói đến đây thì quan Chủ-tịch báo không được nói nữa. Hoàng ben ngồi xuống ghế.

Tòa lại tạm đình họp để nghị án.

Nghị án và tuyên án

Sau 15 phút đồng hồ, khi ấy vào hồi 10 giờ rưỡi, tòa lại họp. Viên Lục sự đọc lời nghị án của Hội-đồng: Hội - đồng đã xét ra những người bị cáo đều có phạm những tội mà Hội-đồng đã buộc và ít kẻ là đáng giảm tội.

Viên Lục sự đọc xong lời nghị án thì quan Chủ-tịch đọc các điều trong Hình luật mà những người bị cáo đã phạm vào, rồi bắt đầu tuyên án. (Cái án này đã đăng trong một kỳ báo trước: 1 người 20 năm khổ sai, 1 người chung thân khổ sai và 13 người tử hình.)

Khi nghe tuyên án xong thì tất cả các người bị cáo đều xin chống lên Hội đồng Bảo-hộ.

Số người còn bị giam ở Yên-bái chưa xử

Vừa rồi Hội-đồng Đề-hình đã xử 15 người bị trọng trong việc biên-dộng ở Yên-bái. Số người bị bắt trước kia có 113 người nay đã tăng lên đến 141 người, đã xử 15 người, thế thì nay còn giam tại đề lao Yên-bái 126 người chưa xử án. Trong số người ấy, toàn là những kẻ mà tòa Dự-thẩm chưa xét xong cả, có mấy người sau này rất hệ trọng:

1) Phó-đức-Chính
2) Nguyễn-văn-Khoi

Hai người này bắt được ở Sơn-tây, mới giải từ Hanoi lên. Xét ra thì Chính và Khoi cũng là những kẻ tối trọng yếu trong việc xếp đặt việc đánh Yên-bái. Ngạc đầu Chính và Khoi đã khai được nhiều điều rất là quan trọng.

3) Nguyễn-văn-Lân tức là người thợ may đã may cờ và băng cho bọn loạn quân trước khi xảy ra việc biên động.

4) Bùi-tư-Toàn
5) Nguyễn-văn-Sơ
6) Lê-văn-Tư
7) Nguyễn-tư-Giật

8) Nguyễn - nhất - Thân là một người mới bắt được và xét ra có giúp loạn quân viết các băng, cờ và có dự vào việc đánh Yên-bái nữa.

Sáu người sau này toàn là người làng Xuân lung tỉnh Phú-Thọ cả. Hiện nay xét hồi cũng đã xong một phần. Độ 2, 3 tuần lễ nữa Hội-đồng Đề-hình lại họp để xử.

Tin thêm về Nguyễn-văn-Khoi

Nguyễn-văn-Khoi là người bị bắt cùng năm đập chôn với Phó-đức-Chính ở nhà Quán Trạng tại Sơn-tây. Theo như sự điều tra của sở Mật-thám, thì Khoi dự một phần trong việc biên động ở Yên-bái. Khoi bị danh trong Việt-Nam Quốc-dân đảng là Thanh-Giang, nhiều người bị bắt ở Yên-bái biết tên ấy lắm. Nghe đầu Khoi đã khai

hiện đều hệ trọng. Hiện Khoi đã bị giải lên giam ở Yên-bái được mấy hôm nay để Hội-đồng Đề-hình xét hỏi.

Một cuộc đối diện

Hồi 10 giờ rưỡi sáng hôm nay, quan Dự-thẩm đã cho Nguyễn-thái-Học đối chất với bà mẹ Học là Nguyễn-thị-Quỳnh, người vợ Học là Nguyễn-thị-Cừu, cùng năm người vừa chị em vừa anh em của Học, trong số ấy có một người tên là Nguyễn-văn-Hách, và đối chất với viên Phó-tổng-tổng Lương-diên cùng viên Lý-trưởng và viên Chánh Hội-làng Thổ-tang, có quan Phủ-Vinh-sở (thuộc tỉnh Vinh-yên) chứng kiến. Cuộc đối chất này là cốt để nhận diện Nguyễn-thái-Học cho chắc chắn và hỏi mấy người chứng tá mấy câu hệ trọng.

Lại có hai người trong Việt-Nam Quốc-Dân-Đảng bị bắt

Nguyễn văn Căn, Chủ tịch viện Tư pháp của Việt Nam Quốc dân đảng, quán làng Thổ lang, phủ Vinh tương (Vinh yên), và Nguyễn đức Liên, bị danh là Hương Giang, 33 tuổi, quán làng Kiêu cương, Bạch học (Vinh yên), đảng viên Việt Nam Quốc Dân đảng, sở Mật thám xét ra là hai người đã cáo Nguyễn thái Học, Phó đức Chính, và Sở Nbu ân núp trong nhà khi trốn tránh. Căn, Liên mới rởi bị bắt ở Sơn tây, nay đã bị giải lên Yên-bái để Hội đồng Đề-hình xét hỏi và để đối chất với nhiều người hiện đương giam ở đề lao Yên-bái.

Nữ cách mệnh

Sở Liêm-phong đương hết sức tâm nã Thi-Giang, trước kia làm nữ giáo học và cùng Học đi lại để cổ động cách mệnh.

Theo như lời khai của những người đã bị bắt, thì có trợ Giang là một người yếu nhân trong việc tổ chức cách mệnh. Có trợ Giang lâu nay đi để công trong đám quần thoa để kén chọn nữ đồng chí cho đảng.

Đã có mấy người nữ cách mệnh bị bắt, nghe đầu lâu nay họ chuyên đi quyến rũ cho đảng và làm các việc bị một khác nữa.

Đào-tiên-Tường làm việc tại nhà hàng Gò-đa bị bắt trước vì chưa Nguyễn-văn-Như trong nhà, có người vợ tên là Nguyễn-thị-Dục. Người này sau khi nghe tin chồng mình và Nho bị bắt thì liền trốn ngay. Hiện người ta đương còn tra nã.

Hội-đồng Bảo-hộ

(Tin sau cùng)

Hội-đồng Bảo-hộ đã họp buổi mai 3 mars do quan Thông sứ Bắc-kỳ làm chủ tịch. Hội đồng bắt đầu xét đơn chống án của 15 người làm loạn bị Hội đồng Đề hình kết án ở Yên-bái. Sau khi xét kỹ các hồ sơ của các người chống án, thì Hội đồng đồng thanh bắt đơn chống án.

Thế là cái án của Hội đồng Đề hình đã kết vừa rồi (hai người khổ sai 20 năm và chung thân và 13 người tử hình) nay mai sẽ thi hành. (Theo T. N. 2, 3, 4, 5, Mars)

ANNAM LỊCH SỰ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

QUỐC-TẾ GIAO-THIỆP

(Relations internationales)
(Tiếp theo)

II. Pháp-luật trong cách ngoại-giao

Đã đứng địa vị một nước trong thế giới thời phái giao thiệp với các nước khác. Giao thiệp như thế là « ngoại giao ». Thế giới càng vào mình thời việc ngoại giao của các nước lại càng phiền phức. Vì phiền phức cho nên nước nào cũng phải đặt một « cơ quan ngoại giao ».

Đã có « cơ quan » thời phải có « thể lệ ». Thể lệ trong cách giao thiệp của các nước tức là « pháp-luật ngoại giao ».

Cơ quan ngoại giao của mỗi nước là : vị quốc trưởng, bộ ngoại giao, các chức sứ-thần và các chức lãnh sự. Quốc trưởng là chức lớn cả trong nước, thì dụ như Hoàng-đế nước Anh, Tổng Thống nước Mỹ, Thống-đốc (commissaires du peuple) nước Nga v. v.

Huân xưa, nghĩa là trong thời đại quân quyền chuyên chế, việc ngoại giao, cũng như việc nội trị, đều ở trong tay quốc trưởng. Nhưng ngày nay, chiếu theo hiến pháp của các nước, có nhiều việc ngoại giao quốc trưởng không được độc quyền quyết định mà phải theo ý kiến của dân biểu. Theo ý kiến của dân biểu tức là thực hành chủ nghĩa của tòa nói-các. Mà thực hành chủ nghĩa của tòa nói-các trong việc ngoại giao tức là thực hành chủ nghĩa của bộ ngoại giao. Bởi vậy cho nên ta có thể nói rằng : ngày nay, chủ trương việc ngoại-giao là bộ ngoại-giao, chứ không phải quốc-trưởng.

Sứ-thần là một chức quan thay mặt cho chánh-phủ nước mình đến ở lại kinh-dô một nước khác để sắp-đặt các việc giao - thiệp với chánh-phủ nước ấy. Có hai hạng sứ-thần : hạng bình thường và hạng đặc biệt. Sứ-thần bình thường là sứ-thần đến ở luôn một nước khác để thương-thuyết hết cả mọi việc ngoại-giao hàng ngày ấy đến, còn sứ-thần đặc-biệt là sứ-thần chỉ đến thương-thuyết một việc nhất định

trong một thời-gian nhất-dịnh.

Lãnh-sự là một chức quan thay mặt cho chánh-phủ nước mình đến ở lại một thành-phố nước khác để bảo-bộ lợi quyền của Đông-bang mình ở trong thành-phố ấy. Có hai hạng lãnh-sự : ở các nước văn-minh (như lãnh-sự Mỹ ở Phôn), các chức lãnh-sự chỉ có quyền bảo-bộ lợi-quyền Đông-bang mình trong các việc thương-mại ; còn ở các nước chưa thiết văn-minh (như lãnh-sự Anh ở Trung-quốc), thời lãnh-sự lại còn có quyền thi-bành pháp luật nước mình cho Đông-bang mình ở trong thành-phố ấy.

Ngày nay, ở các nước văn-minh, chiếu theo pháp-luật thi-bành trong nước, người ngoại quốc đến ở nước mình đều phải tuân theo pháp luật nước mình. Nhưng nếu người ngoại-quốc là một chức trong cơ quan ngoại-giao của một nước khác thời mình phải biệt - đãi. Theo « pháp-luật ngoại giao » mà biệt-dãi.

Theo pháp luật ngoại giao, nếu có một vị quốc-trưởng nước khác đến nước mình, mình phải tiếp đãi «đàng như quốc-trưởng nước mình». Nếu vị ấy đến nước mình mà có làm điều gì phạm đến pháp luật nước mình, tòa án mình không phép xử, nghĩa là không phép bắt, cũng không phép soát nhà. Đối với vợ con và người nhà theo hầu vị ấy cũng vậy. Nếu vị ấy tìm cách làm loạn trong nước mình, mình chỉ có cách trục ra ngoài nước. Theo pháp - luật thường, người ngoại quốc đến ở nước mình lâu phải nộp mọi thứ thuế ; nhưng nếu người ngoại-quốc đó là một vị quốc-trưởng thì không phải.

Các sứ-thần ngoại-quốc đến ở kinh-dô nước mình cũng có những đặc quyền như các vị quốc-trưởng, nghĩa là :

- 1) mình không được để người trong nước mình xử-ahục họ ;
- 2) nếu họ có làm điều gì trái pháp luật nước mình, tòa-án mình không được bắt. Nếu không bằng lòng thì chỉ có cách buộc chánh-phủ họ rút họ về ;
- 3) liab cảnh - sát nước mình không được phép đến soát dinh họ ở. Nếu trong dinh họ có tội-nhiên

minh trốn, mà họ không cho cảnh sát vào bắt, thì cũng không được vào ; 4) mình không được kiểm - soát những thư từ giấy má của họ ;

5) họ phạm đến hình luật nước mình, mình bắt không được thả dãn, mà nếu họ phạm đến dân luật thì cũng thế, thì dụ như họ mua một chiếc xe hơi, tòa án mình không phép xử ; 6) ở nước mình, họ không nộp thuế, thì dụ như nhà họ ở không có thuế, đồ dùng họ đi qua biên giới nước mình không phải đóng thuế nhập-cảng.

Pháp luật ngoại giao đối với các vị quốc trưởng và các chức sứ thần vừa nói ở trên là những thể lệ hiện nay các liệt cường đều công nhận cả. Đối với các chức lãnh-sự, ngoại-giao không có thể lệ như định như thế. Vì là trong việc thiết lãnh sự, các nước thường hay kết hiệp ước riêng với nhau, thì dụ như về việc thiết lãnh sự Pháp ở Niêm-la, theo hiệp ước 1907 khác mà theo hiệp ước 1924 lại khác. Nội đại vị thời các chức lãnh-sự cũng có đời ba đặc quyền : giấy má thư từ của họ mình không được soát ; trong khi họ làm việc công, nếu có phạm đến pháp luật nước mình, mình không được

TU-TƯỚNG-MỚI KHOA-HỌC

(Xem tiếp theo Văn-hóa số 236)

Triết-học và khoa - học đều là những bộ phận của Văn-hóa. Khoa học rất là phiền phức, nhất là ở trong mấy thế kỷ gần đây. Khoa-học không phải chỉ gồm những tư tưởng của các nhà bác học mà thôi. Ngoài tư tưởng ra, khoa-học lại có công cụ riêng, như đồ dùng trong nhà thực nghiệm, kính viễn vi-kính vọng viễn, đồ vật trong việc « khoa học », lại như sách vở, đồ họa, v. v. ... Khoa-học lại gồm một hạng người có ít chức riêng, như khoa-học đại-hội, và nhiều cơ quan khác nữa.

Trước hết, ta thuyết minh rằng : các ngành khoa-học đều do sự nhu-cầu hàng ngày mà xuất-hiện ; còn cái trình độ phát-triển của mỗi ngành thì phụ-thuộc với các điều kiện vật-chất của xã-hội. Người Mọi ở trên rừng hàng ngày thường làm thực nghiệm luôn ; nào phân biệt các cây trái ăn được cùng các cây trái độc, nào xem xét cho biết con vật nào đẻ sản bản, nào tìm phương mà để ngự loài thú dữ rắn độc. Người mọi biết lấy nước ở suối, của tre mà lấy lửa ; họ biết thừ đá thủ đồ nào tốt, có thể đem ra chế tạo đồ khi-giới vật được ; họ biết lặn sâu dưới nước, Tinh-toán thì dùng lòng tay, đo đạc thì dùng « gang tay » và « bước chân » làm đơn vị. Lúc đêm khuya, nằm xuống quan bết lửa, ở giữa trời, họ cũng làm khi nhìn sao lặn, thấy trăng mọc, dần dà cũng biết rằng muốn đi ra biển thì nhắm theo cái « sao lớn » (sao bắc-đẩu).

Trung phạt v. v. Nhưng về việc tư thì họ cũng như người ngoại quốc thường, nghĩa là nhà ở phải nộp thuế, mặc nợ phải trả v. v.

(Còn nữa)
Bat-long

SOCIETE ANONYME DES RESTAURANTS HAO-HUNG

AU CAPITAL DE 7.200.000
Restaurants voyageurs - Transports en autos - Garage et Atelier de réparations mécaniques-Commerce des accessoires d'autos et pièces mécaniques

SIEGE SOCIAL & DIRECTION

Rue Marc Pouppe à TOURANE
(TOURANE (Quai Courbet) NINH-HOA
AGENCES QUANG-NGAI NHA-TRANG - Ville
(QUINHOON NHA-TRANG - gare
Agence auxiliaire SONG CAU

KÊU THÊM VỐN 52.800.000 CHIA RA LÀM 1760 CỔ PHẦN

Thưa quý ông quý bà,
Bán hội ra đời hơn ba năm nay, nhờ thịnh tình của đồng bào đem lòng thiện chí và làm lòng nhiệt thành của các hội-viên, nên công việc được một bước khá dài trên con đường thương-mại.
Ngày nay - hội muốn khuyến-trương lo-tắc, như là lập xe máy, buôn bán đồ phụ tùng xe hơi và máy móc, lãnh các việc chuyên chở bằng xe hơi và chính đôn các khách sạn cho được hoàn-thiện hơn trước, nhưng tư bản của bán-hội còn đương hẹp hòi, chưa khả-đinh lo-tắc được, nên bán-hội đã định kêu thêm vốn 52.800.000 chia ra làm 1.760 cổ-phần, mỗi cổ-phần là 30.000, sự kêu thêm vốn đó đã được Đại-Hội đồng ngày 17 Novembre 1929 chuẩn y và đã công-bố trong tờ CÔNG-BÁO (Journal Officiel) số 99 ra ngày 11 Décembre 1929.
Vị này bán-hội đã khởi-sự thu tiền cổ-phần, xin mời quý ông quý bà có lòng thiện chí đến sự mở mang thương-nghiệp nước nhà thì xin mau mau bỏ vào cổ phần bán-hội kéo hết.
Ngài nào muốn biết chi tiết hay là muốn lấy giấy vào cổ phần (bulletin de souscription) thì xin có viết thư cho M. NGUYỄN-VAN-TUNG, Administrateur-délégué de Hao-Hung, Rue Marc-Pouppe à Tourane thì bán-hội xin trả lời ngay, nếu ngài muốn đóng góp tiền bạc thì cứ gửi lại nhà Đông-Pháp Ngân-Hàng hay là gửi đến cho bán-hội để tên M. PHAM-THI-TRUNG, Administrateur Financier de Hao-Hung à Tourane nhân lãnh công được.

Nay kính cáo
Pour le Conseil d'Administration, l'Administrateur délégué
NGUYỄN-VAN-TUNG

ky-vay, các dân-tộc thảo-muội mới là thực nghiệm để sống đời với sự nhu yếu gấp, hai là ngành nhiên mà thực nghiệm, chứ không có cái « thảo-nghiệm » để thực-nghiệm » như ngày nay. Bởi thế, trong các dân-tộc thảo-muội, khoa học đương còn ở tình-trạng mùn mông. Đến khi nào sinh - sản khả lên, người có thì-giờ rảnh để lo việc thực nghiệm thì khoa-học mới đại thành.

Trên kia ta đã nói rằng các dân-tộc bán-khai họ « thực-nghiệm », cốt để thỏa mãn một sự nhu yếu gì, nghĩa là để mở mang sự sinh sản cho rộng rãi đầy đủ thêm ; mà sinh - sản mở mang lên chừng nào thì khoa học lên bộ lên chừng nấy. Thế là khoa học phụ thuộc với kinh-tế của xã-hội ; và khoa-học ban đầu theo đường thực hành (pratique) mà xuất hiện, rồi sau mới có lý luận (théorie) rõ ràng.

Khoa thiên-văn xuất-hiện là vì người xưa cần phải nhắm theo các ngôi sao mà định phương hướng, và nông gia cần phải biết mùa màng chia công việc cho hợp. Khoa hóa học theo cơ phát triển của công nghiệp và như là việc khai mỏ mà sản xuất. Trong thời đại thượng cổ, ở Ai-cập, ở Trung-Quốc, Jmon hóa học đã bắt đầu nảy nở trong nghiệp chế pha - lê, chế màu nhuộm, và trong nghiệp làm đồ sắt.

Khoa địa-lý học và nhân chủng học phát sinh bởi những cuộc chiến tranh để lấy thực dân và mở mang thương mại. Vào thời đại Cổ-Hy-lạp, Cổ-La-mã, các dân-tộc ở dọc ven bờ biển thường lấy việc đi bán buôn, phần nhiều đều giỏi địa-lý. Trong thời-đại Trung-Cổ, thương mại sa sút, giao thông bế tắc ; bởi vậy địa-lý học không tiến bộ được chút nào. Kịp đến khi phái hải-sân xuất hiện, từ thế kỷ 15 thì khoa địa lý học phát triển rất chóng. Được thế là vì phái hải-sân cần phải chiếm thực dân, nên phải tìm ra những con đường mới để mở rộng cái đường « mưu lợi » chiếm được đất đai, thì phải nghiên cứu cho biết tình-tình các dân-tộc bị phục thuộc, được bắt họ lao-động cho phải hữu-sử. Vì vậy, khoa nhân chủng học mới nảy mầm nở mống - Cho đến toán học, đặc-pháp, là những khoa mà người ta thường cho là « trừu tượng »,

RẤT MỚI! RẤT TIỆN!

Tìm ăn tiệm ngủ mới mở tại đường Paul-Bert gần cầu Gia-Hội, hiệu là Cheong Shing Hing (Xương-thắng), nấu đồ ăn Tàu và Âu-mỹ rất tinh xảo, tiếp đãi rất vừa lòng khách mà giá lại hạ, đồ lại ngon. Khách phương xa muốn du ngoạn kinh-dô phong-cảnh chớ nên bỏ qua rất đáng! rất đáng!
CHEONG-SHING
Tại đường Paul-Bert gần cầu GIA-HỘI HUẾ

TRÁM CHAI! TRÁM CHAI!

Muốn cho đẹp, cho tiện, cho mau, cho kín, cho rẻ, thời nên dùng thứ trám Acelta của hãng chế-tạo :
TESSE & Cie, 82 bis, Avenue des Batignolles, SAINT-OUEN, Seine, France

Cách dùng - Không nấu nóng chén ; chai đầy nước, nhưng vào trạm những giọt trám này một trong 2 phút thì khô, là yếm. Khi trám trong lon đầy, thời để cho trám nước trong chén vào cho lỏng ra ; dùng năm sáu lon trám thời chén cạn thêm có một khi lon nước.
Trám Acelta có nhiều màu : trắng, đen, xanh, đỏ, tím, lục, vàng, bạc, v. v. ...
Giá : mỗi kilo trám (capsule) 43 francs (4300)
uốc (dilatif) 31 - (310)
Hao nhiều phi-lôn gửi hàng, từ Pháp sang tới nơi chủ ở người mua, về hãng ghi-tạo chịu hết.
Muốn biết chi tiết, xin viết thư cho VIÊN-ĐỆ ĐỒNG-HỢI là đại lý độc-quyền của Công-Ty Tesse trong máy xử Đông-Pháp, Kiêm - la, Diên - diên và Mã-lục kha.

ĐÀU KHUYNH-DIỆP NHỰY TRÁM-HUẾ ĐÀU BA-CÓ NƯỚC SÔNG-HƯƠNG

Các ông, các bà, đêm nằm hay nghĩ vơ vẩn, hoặc mơ mộng chuyện này chuyện nọ, nhiều khi đèn một, hai giờ sáng thao thức chưa ngủ được, thì nên mua thuốc AN-THẦN THÔI-MIÊN của hiệu THAM-THIÊN-ĐƯỜNG mà dùng.

Nửa giờ trước khi đi ngủ, dùng một muỗng ca-phê thuốc này thì cả đêm ngủ ngon, mai dậy khỏe khoản lăm.

Mỗi chai giá 0\$50
THAM-THIÊN-ĐƯỜNG
100 B^d Chavassieux - HAIPHONG

CHỈ CÂY NƠI MÌNH

(PHIÊU - LƯU VÀ XÃ - HỘI TIÊU-THUYẾT)

Tác giả : HECTOR MALOT
GIANG-HA dịch :

Số 19
Chương thứ mười một
(Tiếp theo)

Hỏi đến đó con Bé-rin không dám hỏi thêm sự con kia biết gì, để bụng dặng chặc con Rô-a-li lẩn lẩn mịt mịt nói thêm. Quả thật đi được một chặng đường con kia lại hỏi : « Con cha mẹ chị rồi đây có sẽ tới Ma-rô-cua không ? »
- Cha mẹ tôi mất cả rồi.
- Thế thì chị cũng như tôi. Nhưng tôi còn được một bà nội thương tôi lắm, và nếu không có mấy người chủ, thì tôi thì tôi sống có cùng, tôi sẽ không cần phải đi làm ở nhà máy, cả ở nhà bán hàng xăng cũng được. Nhưng bà tôi không muốn mich lòng mấy người chủ thì tôi nên mới đánh

đề tôi đi làm như vậy. Con chị ở một mình sao ?

- Một mình thôi.
- Chị ở Ba-ri đến đây là lại chỉ muốn hay là có ai bảo ?
- Tôi nghe người ta nói rằng ở đây có việc làm nên tôi dừng lại đây coi chơi, và không đi thẳng đến tìm một vài người bà con xa hơn một tý nữa, bởi vì dẫu bà con mà lòng nhưng nếu mình chưa hề biết họ, thì cũng không thể đoán trước được cái cách người ta tiếp đãi mình ra sao ?

- Chị nói chính phải đây. Có nhiều người bà con tôi, nhưng cũng đến hôm làm xu một ngày được. Bây giờ tôi hỏi chị vài điều, nếu chị muốn trả lời cũng tốt bằng không cũng được. Trước hết chị có liên không ?
- Một li thôi.
- Vậy nếu chị bằng lòng ở nhà

bà Phô-rân-xoa, thì chị chỉ phải trả có hôm tám xu một tuần, mà trả trước.

- Hôm tám xu thì tôi trả được.
- Theo cái giá ấy thì chắc chị không được một cái phòng riêng, chị sẽ ở chung với năm người khác trong một phòng. Nhưng mà chị cũng có được một cái giường, một cái ra, một cái chậu ; chị phải biết rằng không phải ai cũng có đủ đồ ấy đâu.

- Cảm ơn chị, tôi xin chịu.
- Ở nhà bà tôi cũng không phải có những phòng 28 xu một tuần mà thôi đâu. Bà tôi vừa mới làm một cái nhà mới có phòng rất đẹp để cho mấy người làm việc bên nhà máy thuê như là ông bác-vật Phô-bô-ri, ông xếp Mông-bô-ri, ông tham Ben-dô. Chị phải coi chừng khi nào kêu lên ông tham này phải kêu cho rõ như tiếng Anh, không thì ông không bằng lòng.
- Không sao đâu, tôi biết nói tiếng Anh.
- Chị biết tiếng Anh à ?
- Mẹ tôi là người nước Anh.

- Thế thì tôi lăm, ông sẽ vui lòng nói chuyện với chị. Vì ông lại biết nhiều thứ tiếng khác.

Trong mấy ngày chủ nhật ông chỉ ở một quyền kinh thánh có làm làm thủ chữ mà đọc. Sự giải-tri của ông chỉ có thế thôi. Hứa chia nhựt nào cũng vậy.

Chương thứ mười hai
Bây giờ nghĩ qua cái mớng dây hai lớp dọc dọc theo đường đã thấy lấp ló đầu sườn một bên thì mái thấp chùng chùng với lợp bằng bản đá, một bên thì nhô cao ngất theo kiềng răng cua ; xa xa lại thấy lơ thơ mấy cái ống khói xây bằng gạch.
Con Rô-a-li nói :

« Chúng ta đã đến Ma-rô-cua rồi. Mọi chỗ nữa thì chị sẽ thấy cái dền của ông Vũ-phần, và các số nhà máy. Còn những nhà của trong làng thì bị bóng cây che khuất, lâu nhà mới thấy ; chính trước mặt con sông này và phía bên kia có nhà thờ và nghĩa địa. »
Quả thật đi đến khoảng đường trông thì thấy một giầy đến đại nguy nga đẹp đẽ, phía trước xây bằng đá

cầm thach và gạch đỏ ; mái nhà, ông khói xen lộn, cao ngất một vùng, ở giữa một rừng cây tùng cụm từng chòm, thẳng ra ngoài mây đờng có theo cái tròng đất chỗ thấp chỗ cao mà uốn lên cong xuống.

Con Bé-rin bây giờ đi chậm lại vừa đi vừa ngó, còn con Rô-a-li thì cứ đi bước như trước, thành ra cái đó kia đặc đặc, hai đứa lại đi xuống đất. Con Rô-a-li nói :
« Chị xem có đẹp không ?
- Đẹp lắm !
- Thế mà ở trong chỉ có một mình ông Vũ-phần ở. Có đến một chục cây đầu họ ông. Thế là chưa kể những kẻ làm vườn, người coi chuồng ngựa, mấy người ấy ở trong mấy cái trại gần góc vườn kia, chỗ đi vô làng này ; gần đó lại có hai cái ống khói thấp hơn mấy cái ống khói-phá máy, đó là cái nhà máy phát điện thấp đến cho ông Vũ-phần, và tiếng là nhà máy hơi để phát-hành khí ấm vào trong dền và trong mấy cái nhà thủy-tinh để trồng cây. Ở trong cái dền ấy đẹp lắm, vàng ngọc

thiếu chi. Người ta nói rằng mấy người cháu đó muốn lại ở chung với ông Vũ-phần, nhưng ông không cho ở, ông thích ở một mình, ăn một mình mà thôi. Ông cho hai người ấy ở trong hai cái nhà cũ gần chỗ đi vô xuống đất cho hai người ấy mỗi bữa đi đến nhà giầy cho gần ; thế mà họ vẫn đi đến số trẻ luôn : còn ông Vũ-phần là chủ và là cậu và chú hai người kia, đã sáu mươi lăm tuổi đầu, đáng lẽ nằm ở nhà mà nghỉ, nhưng cứ đến sớm luôn, bất kỳ mùa đông hay mùa hạ trời tanh hay trời mưa, cứ từ ngày chửa nhựt ; vì ngày chửa nhựt không ai làm việc cả ; bởi thế nên hôm nay trên chòm nhà máy chẳng có tý khói. »

Hai đứa kia vừa khựng cái đó đi được vài bước thì thấy chòm nhà máy. Về phần con Bé-rin thì nó chỉ thấy lộn xộn mấy cái nhà, cái mái cái cũ, cái thì lợp bằng ngói, cái thì lợp bằng bản đá, chung quanh một ống khói rất lớn rất cao, làm lớp mây cái khác.
(Còn nữa)

NƯỚC MẮM ĐẮC-ĐẦU của **HỘI ĐỒNG-LỆ THƯƠNG-CỤC QUẢNG-BÌNH**
 Giá mỗi lít 15.000.000 - Tổng cục ở Đông-hội - Bán buôn và bán lẻ
 Theo và mua các tin của ng. l. c. gửi cho M. TRẦN-THAY-TÂN Đắc-Đầu.

At 100.000.000 - Tổng cục ở Đông-hội - Bán buôn và bán lẻ
 Theo và mua các tin của ng. l. c. gửi cho M. TRẦN-THAY-TÂN Đắc-Đầu.

Mã thật, không có dấu ngọn sáng của bộ Nhật-Lệ tỉnh Quảng-Bình quý vị. Do trời nắng
 vậy nên chúng tôi đặt xuống tại Nhật-Lệ mà chế tạo nước tắm rửa tinh khiết; theo các
 phong-giao gọi là "NƯỚC MẮM ĐẮC-ĐẦU".

At 100.000.000 - Tổng cục ở Đông-hội - Bán buôn và bán lẻ
 Theo và mua các tin của ng. l. c. gửi cho M. TRẦN-THAY-TÂN Đắc-Đầu.

At 100.000.000 - Tổng cục ở Đông-hội - Bán buôn và bán lẻ
 Theo và mua các tin của ng. l. c. gửi cho M. TRẦN-THAY-TÂN Đắc-Đầu.

thấy thấy đến rồi đều như cầu bằng
 ngày mà ra. Khởi điểm của toán
 học là cách đếm số chiền cư; khởi
 điểm của đạo-pháp là cách do đất
 đai, và cách đo lường, chế độ v.v..

Khoa học phát triển chừng nào,
 càng chi ngành càng nhiều thêm chừng
 bấy nhiêu. Tuy vậy ta xét xem cho kỹ thì
 khoa học dù phức tạp dường nào,
 chung qui cũng là phục thuộc với
 điều kiện vật chất (cơng cụ của xã-hội)

Ta đã nói rằng công cụ có phát
 triển đến một bậc nhất định thì
 khoa học mới phát sinh và tiến bộ
 được. Nếu công cụ vụng vè, người
 phải hết sức lao-dộng mới đủ mà
 chỉ - trí sinh hoạt, thì còn thì giờ
 đâu mà nghiên cứu khoa học, mà
 khoa học tiến bộ sao được? Ở xã-
 hội Hy-Lạp xưa, khoa học phát
 triển rất chậm, một là vì người ta
 kính sợ thần thánh, hai là vì việc gì
 cũng chất lên lưng bọn nô lệ rồi, ai
 có mệt nhọc gì mà gia tâm nghiên
 cứu mà học! Nhưng cái tinh thần
 kính sợ lao-dộng và chế-độ nô-lệ
 là riêng của xã-hội xưa, mà xã hội
 ấy là như thế là vì công cụ bấy
 giờ còn thấp kém. Thế là chúng qui
 khoa học là phụ thuộc với công cụ.

(Còn nữa)
 Quang-phong

VIỆC TRONG NƯỚC
TRUNG-KỲ
HUE

Hai người nữ quốc sự phạm
 ra khám

Có Đ. Thị-Trâm bị bắt tội trước
 bay mới được ra khám. Có bị kết
 án một tháng tù

Có Nguyễn-Thị-Hồng bị một năm
 tù án treo cũng đã ra khám trong
 tháng trước.

P. S.

Ấn Cộng sản

Về vụ truyền đơn cộng sản kỳ
 Novembre 1929, tòa Nam An Thừa-
 thiên đã kết án 8 người từ khổ sai
 chung thân c. o đến 3 năm khổ sai.
 Phạm-Thành (cu li Langtho) chung
 thân khổ sai, đây đi Lao-bào.

Trần-lê-Hương (giám sinh) 9 năm
 khổ sai, Phạm-vân-Liên (giám sinh)
 9 năm khổ sai, Nguyễn-vân-Duân
 (kỹ nghệ) 9 năm khổ sai.

Ba người này quê ở Nghệ-an.
 Thái-vân-Loai (kỹ nghệ), người
 Hà Tĩnh, 9 năm khổ sai.

Có 3 người nữa, mỗi người đều
 3 năm.

An này viện Co-mat đã y rồi.
 Hương-Bình

HÀ-TỈNH
 Xét nhà, bắt người

Hôm qua là ngày mồng một tháng
 ba tây, vừa lúc 3 giờ chiều thì thấy
 ông Giám, ông Cai Lệ và lính
 tới xét nhà bà Trần-thị-Liê. Xét
 xong rồi bắt những người này:
 Trần-thị-Liê, Trần-trọng-Nghê và
 hai người dầy tớ, tên là San và Bấy.
 Lúc xét nhà xong rồi thì lên xét
 nhà cậu Nguyễn-huy-Lung, cậu cũng
 bị bắt. Lúc 5 giờ lại đến xét nhà
 cậu Lê-ba-Cầm, khi ra về thì đem
 cậu ấy và những đồ đạc của cậu đi.
 Lúc đó quá 7 giờ thì ông Giám và
 ông Cai lệ lại tới bắt mấy cậu Trần-
 Châu, Trần-đế-Nưu, Nguyễn-Vương,
 Lê-danh-Tôn và Cát-Cần và Trần-
 Tráng. Chuyện ấy không biết sau
 này ra sao.

Có mấy cậu này thì lại bị xét và
 bắt ở trường: Trần-Trác, Trần-
 trọng-Nghĩa, Trần-trọng-Đình, Phan
 huy-Chi rồi bỏ lên ô-lô không
 biết đem đi đâu.

Hà-dao

(ĐỨC-THO)
 Được tha

Về việc cậu Hữu-Thu (con ông
 Vinh Hào) làm sai nông chánh ở
 Vinh bị nghi về sự truyền đơn và
 bị bắt ngày 23 Janvier đã đăng trong
 số báo 256, nay được tin rằng cậu

Ky đã được tha về ngày 29 tháng
 Janvier.

P. S.

FAIFOO

Nhà mớ phạm nào thế?
 Một hôm kỳ giả đi ngang qua
 xóm Chùa cầu, thấy một bà lão
 đứng nói chuyện với một cậu học
 sinh: "Cái đồ thiệt xỏ lá quá!!
 chông người ta mới chết, tang khố
 chưa hết, mà nó tới lớn; thấy
 người ta có tiền có của làm mặt An
 ái động thổi xu; mới rồi thôi được
 mấy chục đem về sắm áo quần tây
 thiệt sang, bữa nào cũng có mớ rúc
 đến, nếu anh em bên chông nó chụp
 cò thì còn mặt mũi nào mà ngó bọn
 học sinh!!". Theo lời bà lão nói
 thì đoán là một nhà mớ phạm;
 danh thúng thì đúng nĩa, kỳ giả
 cũng là một nhà mớ phạm, tuy không
 phải chuyên của mình, nhưng nghe
 họ nói xách mớ, thiệt cũng lấy làm
 xối xối trong dạ!!!

Lưu-Thanh

QUẢNG-NAM
 (PHÙ-LÂM)
 Đường hư sao không
 sửa lại?

Nguyễn khi trước, nhà nước có
 đắp con đường từ Việt-an đến Chiên
 đàn, về số con đường 111, lúc đó
 thì có đôn ở làng Phù-Lâm, quan
 đôn qua lại chăm nom, đường cầu
 sửa dọn rất tử tế, dân gian qua lại
 tiện lợi nhiều lắm. Từ khi đôn
 qua Tân An, thì đường ấy bỏ xài. Vừa
 đến năm 1926 thì bị trời lụt, cầu
 cống đều hư hết, nên sự giao thông
 không được tiện. Nhiều lần quan
 đôn đi qua, nói với dân rằng: rồi
 đây nhà nước sẽ sửa lại. Nhưng
 đã bốn năm nay dân chúng tôi mỗi
 mất công trông mà chưa thấy sửa
 sang gì cả.

Đang đi sửa có mà nay bỏ đi
 thì mất cả công lao nhà nước mớ
 mang ngày trước, mà cũng mất sự
 tiện lợi giao thông của dân. Dân
 vậy xin nhà nước sửa đường kỹ
 lại thì dân lấy làm vui lòng lắm.

Dân quê

NAM-KỲ
 Việc truyền - đơn cộng -
 sản ở Nam-kỳ

Về việc này bữa trước năm rồi một
 người Bắc - kỳ bị bắt giải đến bot
 cảnh sát thành ở Cholon, khi tra
 hỏi có M. Nadot chánh sở mật
 thám Saigon và M. Hennequin Cò
 riêng sở kỹ dư thám.

Theo tin báo «Opinion», người đó
 tên là Nguyễn Thuận, 25 tuổi, và đã
 khai nhiều điều rất quan hệ không
 tiện nói rõ chỉ đại ý là ở Cholon
 cũng có chi bộ cộng sản, người ấy
 lãnh việc thu tiền của khách trọ và
 rải các giấy mìn in chữ quốc ngữ.

Nguyễn nói trên Thuận đến
 nhà tên Khuyển, thợ-kỹ số căn-sai
 Cholon, mà có động việc nhập vào
 đảng cộng-sản; đảng này thành ở tại
 Marse Ile, phái viên là người giúp
 việc cho các số, bởi lâu và thợ.

Lúc nghe câu nói chuyện xong
 Khuyển tiếp đãi Thuận rất tử tế ăn
 cần rồi sai người kêu lính đến bắt.

Chiều ngày ấy lính một thám còn
 bắt thêm động 25 người.

Đảng cộng-sản quyết định ngày
 1er Mars này là ngày huỷ diệt chính

GIA-ĐÌNH GIÁO-DỤC
 NGUYỄN HÂN-VÂN CỦA QUẢNG-VÂN
 (SỞ-BÌNH-TÒ ĐỆ)

CHƯƠNG THỨ MƯỜI BA
 (Tiếp theo)
 Thường và phạt
 (4 đũa)

2 - Trừng phạt

Đôi với trẻ con, hay cầm búa
 được thì hơn, việc trừng phạt là
 bất-đắc-di mà phải thì ra. Thường
 có đứa trẻ con, có tánh cứng
 rắn quạ quạ, không lấy lời lẽ mà
 nói cho nó hiểu được, cái sức cảm
 hóa không hơn được cái tánh
 cứng chấp của nó, thì phải trừng
 phạt; trừng phạt một lần cho nó
 biết lớn, rồi sẽ cảm hóa theo sau,
 thì nó mới cảm động. Thế là cái
 công cảm hóa, cũng như có sức
 trừng phạt kia giúp cho. Cảm hóa
 là kỹ cho khỏi trừng phạt, mà
 trừng phạt là làm hậu thuẫn cho
 sự cảm hóa. Trừng phạt là khiến
 cho đứa trẻ con nó biết làm quấy
 thì phải bị khổ, nó có kinh nghiệm
 ấy rồi, thì mình lại thì, cách cảm
 hóa, cho nó có chỗ hồi đầu, có
 nhụt mà sửa lỗi trước. Nói tóm
 lại thì trong gia-đình cốt lấy cảm
 hóa làm chủ cốt mà trừng phạt
 công qua là một phương pháp dự
 phòng để đối đãi với đứa trẻ có
 tánh cứng ác, dùng mà uốn sửa
 cho nó. Bất-đắc-di mà dùng trừng
 phạt, thì cha mẹ phải biết bài điều
 này: Một là nuôi cái lòng biết hổ
 biết ẹn của nó. Hai là phòng nó
 t. Anh cái thói quen chịu phạt.
 Nuôi lòng từ ái của trẻ con, như ở
 trước đây chúng không nên mang
 cái ân hận cùng nỗi xấu xa là v.v.
 cái lòng biết xấu hổ, là lương tâm
 trời p. u. tức là cái mầm móng làm
 lành của trẻ con, muốn cho trẻ con
 ăn năn đều lỗi mà làm đều lành,
 thì nuôi lòng từ ái của nó là việc
 cần nhất. Trừng phạt là việc
 bất-đắc-di, nên không thường dùng
 được, dùng luôn thì tất nhiên mất
 cả hiệu lực mà tập t. Anh cho trẻ
 con cái thói quen chịu phạt. Nếu
 như đứa trẻ mà có tánh trái nghịch,
 thường ngày làm đều xấu thì mau
 mau tìm cách mà xoay sửa cái
 tánh nó lại, chứ không nên mỗi
 ngày mớ phạt, phạt luôn thì nó
 sẽ lên p. ép mà sau không bỏ cửu
 được nữa. Cha mẹ phải biết hai điều

PHÚ-RIÊNG
 Tình hình ở Phú Riêng

Hiện nay ở Phú-Riêng tình hình
 đã được yên ổn rồi, có hơn một
 trăm người lao động quê quán ở
 ngoài Bắc bị đuổi về xứ. Nhưng
 nghe nói họ không chịu về.

Còn gần năm chục người bị bắt
 kỳ trước trong lúc lộn xộn mà họ
 cho là đầu đảng thì hiện đương
 giam ở khám Biên - Hòa để chờ
 ngày xử.

Một chút việc không ra rác gì mà
 cũng trừng trị thẳng tay.

(C. L. Ter mars)

nói trên mà sau sẽ thì cách trừng
 phạt. Có 6 cách trừng phạt đơn
 giản như dưới đây:

1 - Tò bộ giáo. Đó là đầu tiên sự
 phạt, không phải mà phạt, không
 nói một câu gì, chỉ tỏ ra sắc mặt
 cho nó tự biết. Đứa trẻ mà hiểu
 được cách răn dạy không nói ấy,
 thà chịu khổ rất rồi.

2 - Lời răn. Lấy lời nghiêm trọng
 thông thả mà răn nó, nói từ mà
 gắt, không cần quá mắng nhiều lời.

3 - Lời quở mắng. Lời quở này
 p. ái cho nghiêm nghị kích thích,
 nói dài và rõ mà có ý quyết đoán
 sắc sảo, như dao sắc cắt vào cây,
 như gang đập vào sắt, trong lúc
 quở trách, cha mẹ phải giữ thần
 phẫn minh mớ tôn nghiêm, khiến
 trẻ con không dám khinh dễ mà
 cái lại; lại cũng phải giữ thần
 phẫn cho trẻ con, để cho cái thần
 phẫn nó lên cho nó biết xấu hổ
 mà tự răn sửa lấy. Những lời quở
 mắng, không nên dùng những tiếng
 thô bỉ tục tĩu, đều đó nên bỏ.

4 - Bất nó đứng xây mặt vào tường.

5 - Bỏ trong buồng mà khóa cửa
 lại. Hai điều này, đã ra lệnh thì
 bắt nó phải chịu tuân theo, cốt cho
 nó sợ và biết xấu mà ăn năn đều lỗi.

6 - Phạt đến thân thể. Điều này là
 thủ đoạn sau cùng, không dùng
 thì hay hơn mà có dùng cũng là
 lúc nào bất-đắc-di kia.

Sau các phạt trên, nặng nhẹ
 ra sao, xem qua thì rõ, cha mẹ
 lúc gặp đứa trẻ con làm đều gì
 quấy, phải nghĩ trước nên dùng
 cách nào, phải dùng cho xứng đáng,
 và cũng phải trọng để danh sự phạt.
 Như cách thứ nhất chỉ tỏ bộ giận
 thế là trừng phạt mà không dùng
 trừng phạt, tức là để dành chỗ
 trong sự trừng phạt. Sở dĩ thân
 trọng là không muốn cho trẻ
 con biết thủ đoạn cha mẹ ra thế
 nào, nếu dùng hết cách mà không
 để danh thì trẻ con biết đến nơi
 cuối cùng thì đoạn của cha mẹ
 mà lần lần thành ra đứa không
 kiêng nể, nó lớn phép mà làm quấy
 hoai, thì đã khó phương mà chữa
 được.

Về cách thể phạt là bất-đắc-di,
 là thủ đoạn sau cùng, đã dùng đến
 thủ đoạn đó, cũng như uống thuốc
 trị bệnh mà dùng thuốc công t. uốc
 hạ; cốt làm sao một lần dùng mà
 khỏi bệnh; không nên dùng đến
 lần thứ hai nữa. Trước ta nghe
 nhà bên cạnh có tiếng trẻ con
 khóc ở lên, chạy sang xem việc gì,
 thấy người cha đang cầm cây roi
 trẻ, đứng không chợp mắt, người mẹ
 thì đứng một bên, mà khuyên giải;
 còn đứa con thì la rống như eo
 bị cắt cổ. Hỏi ra thì mới đánh vài
 cái roi trên cái áo bông, chưa lấy
 gì làm đau, mà nó khóc như thế.
 Thế thì đứa trẻ khóc đó, không phải
 vì đánh đau mà khóc, chính vì
 có người khuyên giải đứng một bên
 mà nó khóc. Như vậy thì thà lúc
 đầu dùng đòn thủ đoạn đó còn
 hơn. Cha mẹ mà để quyết ý dùng
 cái thủ đoạn thể phạt, thì một
 phen sấm sét, cốt cho nó nhận lỗi,
 t. uốc quấy mà sau mới thôi. Nếu
 không như vậy, thì con nó nghĩ
 rằng mình cứ ương cố thì cha mẹ
 cũng không làm sao, thành ra thói
 quen mà cha mẹ cũng không làm
 sao được thiệt. Dùng thể phạt cũng
 phải cần thận. n. u. tay chừa, hoặc
 sau mông, cốt những chỗ mà không
 hại mới được không nên nóng giận

mà dùng gì đánh này, dùng đến
 đến đó, hoặc rồi làm hại đến thân
 thể trẻ con, có phần nào cũng
 không ích.

Phạm lỗi trẻ con sớm bị phạt,
 bất luận người nào cũng bảo tránh
 đi, đúng của một mình, khiến cho
 nó tự biết là có thể không cầu cứu
 với ai được, thì tự nhiên nó biết
 sợ mà nhận lỗi mau. Nếu như có
 một người nào gần đó, thì nó trông
 mong người đó cứu nó, không nỡ
 nó cũng lấy sự thù lỗi trước một
 người khác làm xấu hổ, sinh ra
 cứng cổ chịu lý, càng bị đánh đau
 mà vô ích. Dầu cha hoặc mẹ, n. u.
 nghe con đau khóc mà sinh lòng
 bất nhẫn, thì nên nhẫn nại một chút,
 không nên can thiệp liên tục trong
 lúc đó. Cái lòng thương yêu, không
 nên dùng trong lúc vô ý thức mà
 làm hư nó, đến như nhân đánh con
 mà cha mẹ tự gây thì rầy rà nhau,
 trước mặt trẻ con, thì cái gia-đình
 ấy sẽ ra thế nào không bởi cũng
 biết.

(Còn nữa)

VIỆC THẾ GIỚI
TRUNG HOA
 Vụ cộng-sản ở Long-Châu

Vụ vụ cộng sản ở Long-châu ông Cadet
 Valere phó lãnh-sự Pháp đã kể lại rất rõ
 ràng.

Tướng Du-tac-Bach tức là người do
 Tướng-giáo-Thạch phái ra cai trị Long
 Châu, nay bị đổ và phải trốn đi Hồng-
 Kông, còn các đồng viên thì ở lại miền
 Nam tỉnh thành.

Đến Hồng - Kông Du-tac-Bach cùng
 Quố. dân-dân có-dòng cộng-sản, mà
 đảng cộng-sản xem ra lãnh-trưởng làm ở
 Long-Châu Du-tac-Bach lại còn phải 12
 đồng viên đảng cộng-sản «Truong-sach» từ
 Hồng-kông đến Long-Châu. Bắt đầu từ
 ngày 1er Fevrier thì tỉnh thành chịu
 dưới quyền cộng-sản họ tuyên truyền rất
 đ. o. d. o. nói các nhà báo đương cái đều có
 dan chương-trình cho đảng quốc-dân và
 họ lập một ban chấp hành lý-tiến do
 Wang Y chủ tọa.

Bọn này bắt đầu chính bị quân binh
 trước nhất họ đánh đổ đế-Quốc chủ,
 nghĩa và lập một tờ báo tuyên-truyền
 cộng sản Bao nhiều bài báo, trong chớp
 mắt bắt hết cả để liệt vào cho đoàn quân
 xích-đội được đông.

Có ba đồng cộng sản ở Long-châu nổi
 lên chống lại.

Tướng như nhất là bắt và phải đem
 thiêu, còn tướng thứ nhì trốn được,
 nhưng hai vợ và ba người thú-hộ đều bị
 giết.

Việc tuyên-truyền cộng-sản mỗi ngày
 một biến-trởng.

Ông Cadet Valere thấy tình hình như
 vậy cho 15 tên lính và một chiếc ô-tô
 thiết giáp gác tòa lãnh-sự, tướng thế là
 đi bắt họ.

Nhưng bọn cộng sản thấy cửa ải Bắc-
 c. y. canh phòng nghiêm-cẩn cho là vì v. e. n.
 lãnh-sự o. e. a. định cách trốn đi.

Biết tình thế khó khăn, ông Cadet Valere
 đã nói chuyện với ông O'Kelly và hai giáo-
 sĩ Barriere, Maillet và khuyên người nào
 nên ở ở nhà này, còn tòa lãnh-sự cũng
 đóng cửa kín mít, không ai được ra đến
 ngoài.

Đến giờ trưa thì bọn điên-tinh kéo nhau
 chạy khắp đường trong thành phố, bỏ hết
 đánh đổ đế-Quốc chủ-Quốc.

Một giờ rưỡi thì họ kéo nhau đến tòa
 lãnh-sự, nào nằng nằng trường, sáng lúc
 10 giờ sáng họ phá cửa ải ầm ầm. Ông Cadet
 báo ra đình giảng giải, nhưng bọn lính
 không nghe. Bọn quân này có chừng năm
 trăm; đều sáng-ông h. a. h. o. i. c. a.

Chúng dẫn viên lãnh-sự đến phòng
 Ngoại giao, cách tòa lãnh-sự chừng 500
 thước. Viên Ngoại-giao tiếp đãi và cho một
 chiếc phòng con để.

Trong khi viên lãnh-sự bị giam thì tòa
 lãnh-sự, nhà Thương-chánh cũng các nhà
 thợ đều bị phá hủy. Hồi 11 giờ đêm thì
 họ mới phá vào.

Đến ngày 20 Fevrier thì bọn chấp-bành

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM
 Chi cuộc ở Phố Borgnia Desbor-
 des Hanoi, kính lời báo cáo cho các
 chức có nhiệm vụ Phiếu Tiết Kiệm của
 Hội tiết kiệm kỳ số thứ 29 tại
 Tổng cuộc ở Saigon ngày 28 tháng
 Fevrier 1930 mới rồi, cái serie số
 1472, gồm có 2 phiếu của ông Phạm-
 vân-Dược ở Bắc liêu (Nam-ky)
 và ông Lương-Khoan ở Tourcbam
 (Trung-ky) được trúng.

Số bạc trúng 2.000.000 đã cấp
 phát liền rồi.

Ky số số gửi tới đây thì đình
 ngày 28 Mars 1930

Bán phở
 Phở ngói ba cần, có nhà
 gác nhà bếp, ở tại phố Hàng
 bè (quai Đông-ba) ai ưng
 mua xin hỏi M. Trương-
 quan-Huế ở tại con đường
 ấy.

AI LÀ BẠN ĐAU RĂNG
 Sao khi tôi được cái vinh dự vào hội
 trồng răng bác Lương Tôn Cung, tôi có
 đi làm việc ở các nhà thương Báo-hộ trong
 Trung-kỳ giúp các quan bác sĩ và việc răng
 trong hội cũng việc đang giờ giảng, có được
 thư các cụ, các quan, các ban quan m. b. i.
 nhưng không sao hết được mà về nhà các
 ngài. Hay công việc đã hoàn hảo, tôi có ghé
 tại Bộ trong một tháng giới, trọ ở khách-
 sạn Morin số phòng 36; vậy các ngài có
 bằng yên, cần hỏi gì, xin hoặc viết thư,
 hoặc qua bộ lại chơi khách sạn, hoặc đến
 thăm nhà Xích Việt-Nam Tạ-duy-Hiền, tôi
 xin thưa tiếp.

Kính cáo

TẠ-DUY-HIỀN
 Chevalier du Dragon d'Annam Kim-khánh

AI CÓ TRẺ EM MẮC PHẢI BỆNH HO NÊN CHÚ Ý ĐẾN

TIÊU-NHI CHÌ-KHÁI THỦY

Thuốc nước này chuyên trị về trẻ con độ vài tháng cho tới 3, 4
 tuổi, bất cứ mới ho, hay ho đã lâu, ho ra rãi, ra máu, đờm trắng, vàng,
 hoặc ho khan. dùng đến thuốc này, ho nặng đến đâu cũng liền thấy
 kiến hiệu ngay. Thật là một thứ thuốc cấp cứu trẻ con thân thể yếu
 ớt trong khi hoạn nạn vậy.

mỗi lọ..... 0\$40

Bán dược - phòng và các nơi đại - lý đều có sách thuốc biếu

ĐẠI-QUANG DUY-ỨC - PHÒNG
 46 B' Tông-dộc-Phường CHOLON - 47 phố hàng đường HANOI

CHUYÊN TRỊ RỰC ĐAU, ĐAU BỤNG, SỐT NÓNG, SỐT RÉT, NGÁ NƯỚC, ĐI RỪA,
 nôn mửa, ngạt mũi, hắt hơi, ngổn-ngáo, đau xe, say sóng, say gió, ăn uống
 không tiêu, gặp bệnh thời-khí bất chất, lấy dầu này vừa uống vừa xoa
 độ ít lâu thì sẽ khỏi ngay, thật là một thứ dầu rất hay không đâu bị
 kịp.

Nguyên giá mỗi lọ..... 0\$25
 Hiện giờ bán giảm giá là..... 0\$20

ĐẠI-QUANG DUY-ỨC - PHÒNG
 46 B' Tông-dộc-Phường CHOLON - 47 phố hàng đường HANOI

CÁC NGÀI ĐI XA HOẶC Ở NHÀ LÚC NÀO TRONG NGÀY
CÔNG NÊN CÓ

DẦU ĐẠI-QUANG

Chuyên trị rực đau, đau bụng, sốt nóng, sốt rét, ngá nước, đi rừa,
 nôn mửa, ngạt mũi, hắt hơi, ngổn-ngáo, đau xe, say sóng, say gió, ăn uống
 không tiêu, gặp bệnh thời-khí bất chất, lấy dầu này vừa uống vừa xoa
 độ ít lâu thì sẽ khỏi ngay, thật là một thứ dầu rất hay không đâu bị
 kịp.

Nguyên giá mỗi lọ..... 0\$25
 Hiện giờ bán giảm giá là..... 0\$20

ĐẠI-QUANG DUY-ỨC - PHÒNG
 46 B' Tông-dộc-Phường CHOLON - 47 phố hàng đường HANOI

Ủy viên hội đồng ban chấp hành cho viên thanh-sứ Pháp và các giáo sĩ. Họ phải một tuần lễ 50 người đã cả khí giới để những người này về trả cho trường-giáo-lúc-kỳ.

Quảng đường từ Long-châu về đến cương-giới Bắc-kỳ 55 cây-số mà chúng bắt giữ đi bộ. Tên thanh-sứ Cadet Valere trong tay không còn một vật gì.

Tình hình Trung-hoa (Tin ngày 27 Février) - Về mặt Long-hải, quân Thanh-hiến-Tam và quân Cờ-chắc-Đông đã đánh nhau một ngày một đêm dữ dội, hơn thua chưa phân.

Quán đội đại tướng có đến 17 lữ-đoàn quân ở Bắc-kinh thì tướng quân 17 lữ-đoàn đi tiến công, ông bộ Diêm-đông cũng mưu đánh để thành lập chuyên-quyền của tướng; Quốc dân quân cũng ông Diêm.

Một cuộc biểu tình (Tin ngày 27 Février) - Ngày hôm nay, quân Thanh-hiến-Tam và quân Cờ-chắc-Đông đã đánh nhau một ngày một đêm dữ dội, hơn thua chưa phân.

Tin Bắc-kinh. Quân Thanh-hiến-Tam và quân Cờ-chắc-Đông đã đánh nhau một ngày một đêm dữ dội, hơn thua chưa phân.

Các tướng lãnh quốc dân quân đã có liên lạc với ông Diêm-đông-Sau Diêm-Phung-Lông sẽ thân thiện chăng?

Bà-binh 28 Février - Diêm-đông-Sau Diêm-Phung-Lông nay mới sẽ ông Bắc-kinh để cùng Công-tỉnh-Vệ hội-kiến-đồng là tay-cử-phách trong là lãnh-đạo của Chính-phủ Nam-kinh ra đến các vùng không cho về Trung-hoa. Công-tu Hồng-kông lên phi bác, phải đi qua Nhật bản.

PHÁP (Tin ngày 27 Février) - Trong một buổi diễn-thuyết tại rạp hát Zarzuela, có đến các nguyên-nghi viên của các đảng đến dự-thính, ông Sanchez Guerr nguyên-thủ-tướng có tuyên-bố rằng tuy riêng phần ông không phải về phái dân-chủ nhưng ông cũng công-nhận rằng ở nước Tây-Han-Nha mà đời qua chế-độ dân-chủ và vững bền thì đời sống của quốc gia Tây-Ban-Nha không ai ngờ được.

Chinh-phủ cũng tìm cách đối-phó và cầm-lết các cuộc diễn-thuyết và hội-hop để chống-đỡ và chính-trị.

Phong-khien-duyet vẫn dữ, lại còn mở rộng giới-hang-khien-duyet ra.

PHI-LUẬT-TÂN Văn đề độc lập của Phi-luật-Tân Tại cuộc hội-ngi về cải-vấn-đề độc-lập vấn đề học công-ty. Các đại-biểu thợ thuyền bán sản đồ chế-lát cả các nhà buôn bán-từ hoặc ngoại-quốc không tán-thành cho việc yêu-cầu độc-lập. Các nhà-diễn-thuyết đề-khuyến chỉ dùng các phương-sách hòa-bình để đạt-mục-đích, khuyến-nhận-dân nên dự-bị để giành việc công và nên quay lại lối sinh-hoạt dân-dị, vì có được độc-lập thì trong buổi đầu tất-sao nên kinh-tế cũng bị biến-động.

Mailla 28 Février. - Hội-ngi về việc độc-lập Phi-luật-tân sẽ để lên-giám-quốc-Hoa-kỳ một là đơn-vấn của độc-lập một cách hoàn-toàn, lập-lức và tuyệt-đối lấy có-ràng Phi-luật-tân này đã đủ tư-cách tự-tri về phương-diện chính-trị và kinh-tế rồi. Bản-dự-định này lại nói rằng nếu nước-Hoa-kỳ mà ưng-chuẩn thì việc này có ảnh-hưởng-tốt về sự-giao-thiệp của hai nước, mà hiện nay quyền-lợi chính-trị và kinh-tế cũng chẳng nhàn.

Một cuộc biểu tình (Tin ngày 27 Février) - Ngày hôm nay, quân Thanh-hiến-Tam và quân Cờ-chắc-Đông đã đánh nhau một ngày một đêm dữ dội, hơn thua chưa phân.

Mailla 3 Mars - Ngày hôm nay, quân Thanh-hiến-Tam và quân Cờ-chắc-Đông đã đánh nhau một ngày một đêm dữ dội, hơn thua chưa phân.

Tin Bắc-kinh. Quân Thanh-hiến-Tam và quân Cờ-chắc-Đông đã đánh nhau một ngày một đêm dữ dội, hơn thua chưa phân.

Các tướng lãnh quốc dân quân đã có liên lạc với ông Diêm-đông-Sau Diêm-Phung-Lông sẽ thân thiện chăng?

Bà-binh 28 Février - Diêm-đông-Sau Diêm-Phung-Lông nay mới sẽ ông Bắc-kinh để cùng Công-tỉnh-Vệ hội-kiến-đồng là tay-cử-phách trong là lãnh-đạo của Chính-phủ Nam-kinh ra đến các vùng không cho về Trung-hoa. Công-tu Hồng-kông lên phi bác, phải đi qua Nhật bản.

PHÁP (Tin ngày 27 Février) - Trong một buổi diễn-thuyết tại rạp hát Zarzuela, có đến các nguyên-nghi viên của các đảng đến dự-thính, ông Sanchez Guerr nguyên-thủ-tướng có tuyên-bố rằng tuy riêng phần ông không phải về phái dân-chủ nhưng ông cũng công-nhận rằng ở nước Tây-Han-Nha mà đời qua chế-độ dân-chủ và vững bền thì đời sống của quốc gia Tây-Ban-Nha không ai ngờ được.

Chinh-phủ cũng tìm cách đối-phó và cầm-lết các cuộc diễn-thuyết và hội-hop để chống-đỡ và chính-trị.

Phong-khien-duyet vẫn dữ, lại còn mở rộng giới-hang-khien-duyet ra.

PHI-LUẬT-TÂN Văn đề độc lập của Phi-luật-Tân Tại cuộc hội-ngi về cải-vấn-đề độc-lập vấn đề học công-ty. Các đại-biểu thợ thuyền bán sản đồ chế-lát cả các nhà buôn bán-từ hoặc ngoại-quốc không tán-thành cho việc yêu-cầu độc-lập. Các nhà-diễn-thuyết đề-khuyến chỉ dùng các phương-sách hòa-bình để đạt-mục-đích, khuyến-nhận-dân nên dự-bị để giành việc công và nên quay lại lối sinh-hoạt dân-dị, vì có được độc-lập thì trong buổi đầu tất-sao nên kinh-tế cũng bị biến-động.

Mailla 28 Février. - Hội-ngi về việc độc-lập Phi-luật-tân sẽ để lên-giám-quốc-Hoa-kỳ một là đơn-vấn của độc-lập một cách hoàn-toàn, lập-lức và tuyệt-đối lấy có-ràng Phi-luật-tân này đã đủ tư-cách tự-tri về phương-diện chính-trị và kinh-tế rồi. Bản-dự-định này lại nói rằng nếu nước-Hoa-kỳ mà ưng-chuẩn thì việc này có ảnh-hưởng-tốt về sự-giao-thiệp của hai nước, mà hiện nay quyền-lợi chính-trị và kinh-tế cũng chẳng nhàn.

Một cuộc biểu tình (Tin ngày 27 Février) - Ngày hôm nay, quân Thanh-hiến-Tam và quân Cờ-chắc-Đông đã đánh nhau một ngày một đêm dữ dội, hơn thua chưa phân.

Mailla 3 Mars - Ngày hôm nay, quân Thanh-hiến-Tam và quân Cờ-chắc-Đông đã đánh nhau một ngày một đêm dữ dội, hơn thua chưa phân.

Tin Bắc-kinh. Quân Thanh-hiến-Tam và quân Cờ-chắc-Đông đã đánh nhau một ngày một đêm dữ dội, hơn thua chưa phân.

Các tướng lãnh quốc dân quân đã có liên lạc với ông Diêm-đông-Sau Diêm-Phung-Lông sẽ thân thiện chăng?

Bà-binh 28 Février - Diêm-đông-Sau Diêm-Phung-Lông nay mới sẽ ông Bắc-kinh để cùng Công-tỉnh-Vệ hội-kiến-đồng là tay-cử-phách trong là lãnh-đạo của Chính-phủ Nam-kinh ra đến các vùng không cho về Trung-hoa. Công-tu Hồng-kông lên phi bác, phải đi qua Nhật bản.

PHÁP (Tin ngày 27 Février) - Trong một buổi diễn-thuyết tại rạp hát Zarzuela, có đến các nguyên-nghi viên của các đảng đến dự-thính, ông Sanchez Guerr nguyên-thủ-tướng có tuyên-bố rằng tuy riêng phần ông không phải về phái dân-chủ nhưng ông cũng công-nhận rằng ở nước Tây-Han-Nha mà đời qua chế-độ dân-chủ và vững bền thì đời sống của quốc gia Tây-Ban-Nha không ai ngờ được.

Chinh-phủ cũng tìm cách đối-phó và cầm-lết các cuộc diễn-thuyết và hội-hop để chống-đỡ và chính-trị.

Phong-khien-duyet vẫn dữ, lại còn mở rộng giới-hang-khien-duyet ra.

Muốn biết những việc hay, việc mới, việc lạ, của dân-bù nước ta, nên xem quyển NAM-QUỐC NỮ-LƯU

TIỀN CẢNH LÀ ĐÂY BÔNG LẠI LÀ ĐO

HỒNG LAC DƯỢC PHÒNG CHỦ NIÊN HOANG ĐẮC VINH

MAGASIN DE SOIERIES TÂN LỢI

BỆNH QUỲ ĐÃ CÓ THUỐC TIỀN!!

HOA QUÂN TỬ

Hiệu ảnh nào lớn nhất Đới với các nước Au-Mỹ thì chưa dám nói, nhưng ở trong cõi Đông-Pháp này thì có hiệu HUYEN-KY PHOTO là lớn nhất và có danh tiếng nhất mà thôi.

HAY HƠN NỮA

NAM-KY THÀNH-CÔNG: BẮC-THÁNH-DUỐC?

CUNG-TỤNG LƯƠNG-Y

THUỐC CẢI NHA-PHIÊN CẢI-LƯƠNG